

Tomasz Pudłocki, *Błażek Bolesław (1872 – ok. 1943)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak – na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej; zob. także Tomasz Pudłocki, *Błażek Bolesław (1872 – ok. 1943)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 47-48

BŁAŻEK Bolesław (1872 – ok. 1943), nauczyciel, organizator harcerstwa, propagator turystyki, pionier psychofizjologii.

Ur. 25 I 1872 r. we Lwowie. Studiował na Wydziale Filozoficznym Uniw. Lwowskiego w latach 1891–1895 oraz na Wydziale Lekarskim w latach 1895–97. Był asystentem przy Katedrze Fizjologii Uniw. Lwowskiego w r. 1895/1896, demonstratorem przy Katedrze Farmakologii Uniw. Lwowskiego w r. 1896/1897; od 3 II 1897 r. zastępcą nauczyciela w V Gimnazjum we Lwowie. Przeniesiony został 19 VII 1897 r. do III Gimnazjum we Lwowie. Mianowany rzeczywistym nauczycielem Gimnazjum w Stryju 28 VIII 1905 r. Przeniesiony do I Gimnazjum w Przemyślu dec. RSK z 30 VII 1907 r. Od IX 1920 r. wykładowca fizyki w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Bydgoszczy. Szkoła ta została w 1922 r. przeniesiona do Cieszyna, gdzie założył stację meteorologiczną.

Pozostawił po sobie znaczny dorobek naukowy. Wśród jego prac warto wymienić: *Znużenia w szkole. Na podstawie pomiarów aisthesiometrem sprężynowym. Przyczynek do doświadczalnej psychologii* („Muzeum”, R. 14: 1898, z. 11, s. 773-789, z. 12 s. 817-832, osobna odbitka, Lwów 1899), *Zesta-*

wienie pomiarów znużenia uczniów w gimnazjum Franciszka Józefa we Lwowie (ibidem, R. 15: 1899, z. 1, s. 12-32, z. 2, s. 65-89, z. 3, s. 133-140), *Nowe studia psychometryczne nad młodzieżą szkolną* (ibidem, R.16: 1900, z. 1, s. 1-17, z. 2 s. 81-93, z. 3, s. 162-174, z. 4, s. 246-314), *Zmiany w czasie świadomej reakcji dla zmysłu słuchu pod wpływem pracy umysłowej (Pomiary na uczniach)*, (ibidem, R. 16: 1900, z. 4, s. 197-314, z. 5, s. 437-467, z. 6-7, s. 561-581), *Sztuka w życiu dziecka*, (ibidem, R. 18: 1902, s. 769-781), *W sprawie jednorazowej nauki w naszych szkołach* (ibidem, R. 18: 1902, s. 803-820), *Przegląd literatury pedagogicznej* (ibidem, R. 19: 1903, z. 1, s. 52-62, z. 3, s. 237-239), *Warsztaty Jordanowskie w świetle badań psychofizycznych* („Szkola”, R. 44: 1911, s. 38-44, 106-112 – przedruk ze „Słowa Polskiego”), *O sporządzaniu przyborów turystycznych własnymi siłami*, („Muzeum”, R. 29: 1913, z. 5, s. 480-491), *W sprawie wyposażenia wypraw studenckich (Z powodu recenzji mojej książki pt. Wakacje pod namiotami)* (ibidem, R. 29: 1913, t. 1, s. 657-659), w *Sprawozdaniu Dyrekcji I Gimnazjum w Przemyślu za r. szk. 1908* zamieścił *Praktyczne ćwiczenia przy nauce fizyki w szkołach średnich* (s. 13-21) (rec. W. Żłobicki, „Muzeum”, R. 25: 1909, t. 2, s. 78-80), a za r. szk. 1911 *Szczegółowe plany nauki matematyki w gimnazjach według nowych planów ministerialnych z roku 1909* (s. 1-16), za którą dostał nagrodę RSK. *Pierwsze chwile gimnazjum polskiego w Cieszynie* („Ilustrowany Kurier Codzienny”, 1929, nr 126 – przedruk we *Wspomnieniach Cieszyńiaków*, Warszawa 1964, s. 98-102). Brał udział m.in. w I zjeździe neurologów, psychiatrów i psychologów 11–13 X 1909 r. w Warszawie, na którym wszedł do

komisji mającej wypracować wskazówki do badań nad oddziaływaniem pracy ręcznej na umysłowość pracujących, co sam zaproponował (rozprawę *Studia psychometryczne nad znaczeniem pracy ręcznej jako czynnika wychowawczego* (s. 1-37) zamieścił w *Sprawozdaniu Dyrekcji I Gimnazjum w Przemyślu za r. szk. 1910*; w II zjeździe kierowników Warsztatów Jordanowskich we Lwowie, gdzie wygłosił referat *Badania doświadczalne nad wartością wychowawczą warsztatów jordanowskich* („Muzeum”, R. 27: 1911, t. 3, dod. 7 s. 13-30). Wśród jego publikacji zwartych są m.in.: *W pocie czoła*, Lwów 1905; *Wakacje pod namiotami. Wrażenia i notatki z cztero tygodniowej wycieczki szkolnej po wschodnich Karpatach*, Przemyśl 1912 (rec. L. Worosz, „Muzeum”, R. 29: 1913, z. 2, s. 223-225; R. Dreżepolski, tamże R. 29: 1913, z. 5, s. 504-506); *Fizyka laboratoryjną metodą wyłożona. Cz. 1. Nauka o ruchu*, Przemyśl 1923 [wyd. 2 Przemyśl 1927]; *Przez kraj słonecznych dolin i górskiej głuszy. Wspomnienia z włóczęgi po Bułgarii*, Lwów-Warszawa 1931; *Cieszyńskie Obserwatorium Meteorologiczne. Powstanie i dzieje cieszyńskiego obserwatorium*, Katowice 1937.

Wygłaszał prelekcje w Przemyślu (m.in. 8 XII 1907 r. *O złudzeniach*, 6 XII 1908 r. *U wrót myśli*). Znany działacz harcerski i turystyczny. W 1907 r. założył w I Gimnazjum klub sportowy, z którego początek swój wywodzi KS „Polonia”; w 1911 r. inicjator powołania I Drużyny Harcerskiej. Był kierownikiem warsztatów stolarskich w I Gimnazjum, których młodzież wystawiała swoje wyroby na I Wystawie Warsztatów Studenckich we Lwowie 8 IV 1909 r. Członek m.in.: TNSW, TPN oraz TG „Sokół”.

W czasie II wojny światowej ukrywał się m.in. we Lwowie, gdzie prawdopodobnie zmarł ok. 1943 r.

Bibliografia: AP w Przemyślu, zesp. 387 sygn. 92.

Persowski F., *Kontakty Przemyśla za Śląskiem Cieszyńskim na przełomie dwu wieków*, „Rocznik Przemyski”, 1975, t. 15-16, s. 95-104; *Wybitni matematycy i fizycy – nauczyciele i absolwenci I Gimnazjum i Liceum im. J. Słowackiego w Przemyślu*, „Rocznik Gimnazjalny” 2003 [2004], nr 7 (86), s. 198-208.